

PL/UA Szkoła letnia

Pakiet wiedzy dla miast i jednostek samorządowych

WARSZAWA, CZERWIEC 2022

Cele tego materiału

Przedstawienie wyzwania jakim jest integracja dzieci uchodźców z Ukrainy

Przedstawienie koncepcji programu edukacyjno-integracyjnego

Zwiększanie świadomości na temat dostępnych źródeł finansowania programów edukacyjnych

Przekazanie przydatnych informacji i kontaktów do potencjalnych partnerów

Agenda

- Wyzwania w edukacji dzieci uchodźców
  - Koncepcja programu edukacyjno-integracyjnego
  - Dostępne formy finansowania
  - Potencjalni partnerzy oraz wsparcie w organizacji działań edukacyjnych

Główny cel programu - przygotowanie ukraińskich dzieci do nowego roku szkolnego

6 głównych wyzwań*

Nacisk tej inicjatywy

Lokalne bariery językowe

- Brak znajomości lokalnego języka
- Bariery kulturowe i brak integracji z lokalną kulturą

Niechęć uchodźców do przystąpienia do lokalnej edukacji

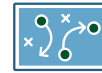
- Niski poziom zapisów do szkół z powodu nadziei na szybki, pozytywny wynik wojny i planowany powrót/ braku stałego miejsca zamieszkania/ traumy

Częściowo adresowane

Brak wsparcia psychologicznego

- Brak wsparcia psychicznego zarówno dla dzieci, jak i ich rodziców
- Brak specjalnych metod pedagogicznych odpowiednich dla dzieci po traumie - jak pracować z dzieckiem, co można, a czego nie należy robić, jakie są objawy, jak dziecko może się zachowywać itp.

Różnice w systemach edukacji

- System edukacji 9+3 lata w UA, kontra 8+4 lata w PL i większości krajów UE
- Różnice programowe na tym samym poziomie nauczania
- Brak zrozumienia w zakresie akceptowania zagranicznych świadectw edukacyjnych
- Brak egzaminów wstępnych oceniających poziom edukacji dzieci

Inne wyzwania

Niewystarczająco dobre zarządzanie miejscami w szkołach

- Losowe przydzielanie dzieci do szkół i klas z wolnym miejscem
- Przepelnione klasy i niezrównoważone proporcje dzieci UA i PL w szkołach i klasach
- Niedopasowanie dzieci i szkół pomiędzy obszarami wiejskimi i miejskimi
- Dzieci z kilku roczników umieszczone w tych samych klasach

Brak gotowości szkół do nauczania dzieci z zagranicy

- Brak procesu wdrażającego dla dzieci i nauczycieli
- Brak programów nauczania, narzędzi i materiałów dla dzieci, w szczególności do literatury, gramatyki języka lokalnego i historii ze względu na różnice kulturowe
- Niewystarczająca liczba asystentów międzykulturowych i tłumaczy ułatwiających komunikację między rodzicami a szkołą

*Problemy zidentyfikowane w pierwszych miesiącach po rozpoczęciu konfliktu; Źródło: Wywiady z uchodźcami, Analiza BCG

Na podstawie podejścia do edukacji dzieci uchodźców z Ukrainy mogą zostać podzielone na trzy grupy

 Obecnie podejście do edukacji	1 Chętni do kontynuowania edukacji w systemie lokalnym	2 Kontynuujący edukację zdalnie w systemie UA	3 Obecnie nie uczestniczący w żadnym z systemów
 Kluczowe charakterystyki i wymagania	<ul style="list-style-type: none"> Dzieci zapisane do lokalnych szkół (często z problemami z nauką w polskim toku nauczania) 3-6 godzin tygodniowo zajęć z języka polskiego 	<ul style="list-style-type: none"> Nauczanie zdalne - program Ukraiński Część potencjalnie zmienia na lekcje na żywo z programem Ukraińskim Część dzieci uczęszczające na lekcje języka polskiego (niska częstotliwość) 	<ul style="list-style-type: none"> Zupełnie nie uczęszczający na zajęcia szkolne Brak przygotowań do integracji w lokalnym systemie edukacji
 Rozmiar segmentu (estymacja)*	30%*+ (rosnący)	40-60%	10-30%

*Liczby zmieniają się dynamicznie z powodu rozwijającej się sytuacji na Ukrainie oraz działań samorządów

Agenda

Wyzwania w edukacji dzieci uchodźców

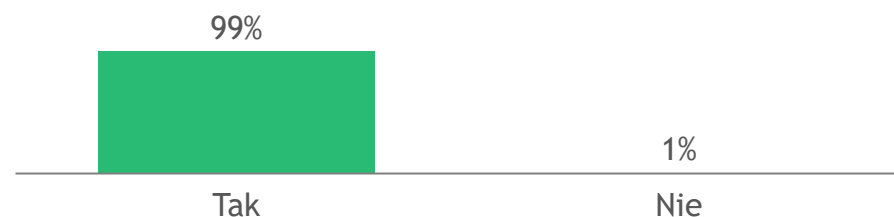
➤ **Koncepcja programu edukacyjno-integracyjnego**

Dostępne formy finansowania

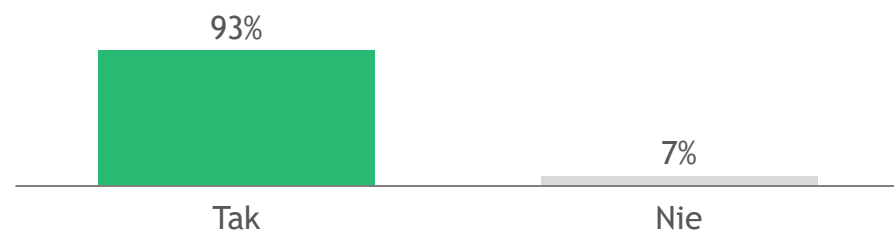
Potencjalni partnerzy oraz wsparcie w organizacji działań edukacyjnych

Wyniki ankiety: Ukraińscy uchodźcy deklarują duże zainteresowanie i chęć do udziału w programie w okresie letnim

Niemal każda badana rodzina jest zainteresowana lekcjami z języka polskiego i integracją z polskimi dziećmi

Pytanie: Czy byłbyś zainteresowany letnimi zajęciami językowymi dla swoich dzieci w okresie letnim?

Pytanie: Czy jest dla Ciebie ważny kontakt z polskimi dziećmi podczas tych zajęć?

W odpowiedziach otrzymaliśmy wiele pozytywnych komentarzy

- *Bardzo chcielibyśmy, aby ta letnia szkoła była dostępna dla naszych dzieci*
- *Dziękuję za wsparcie i opiekę nad ukraińskimi dziećmi*
- *Bardzo ciekawa propozycja, szczególnie obóz letni dla młodzieży*
- *To świetna okazja do doskonalenia języka do dalszej nauki w Polsce*
- *Dziękuję za świetną okazję dla dzieci do nauki języka polskiego, znalezienia przyjaciół, spędzenia wakacji z zainteresowaniem*

Tak ogromna pozytywna reakcja na nasz pomysł prowadzi do bardzo dużego potencjału dla naszego planowanego programu letniego

Koncepcja programu

Tło powstawania programu letniego

Od początku konfliktu zbrojnego, firma BCG zaangażowana jest pro-bono w inicjatywy wspierające uchodźców z Ukrainy w obszarze: zamieszkanie, praca, opieka zdrowotna i edukacja.

W obszarze edukacji zidentyfikowaliśmy następujące główne wyzwania:

Integracja kulturowa

Znajomość języka polskiego

Wsparcie psychologiczne

W celu zniwelowania wyżej wymienionych wyzwań, po rozmowach z organizacjami pozarządowymi i rodzicami Ukraińskimi przygotowaliśmy program półkolonii (z pilotażem w Kielcach).

Partnerzy

Nadzorca

Ministerstwo Edukacji i Nauki

Fundator

Pozostali fundatorzy uzgodnieni dla poszczególnych miast

Operator

Zostanie ogłoszony

Proponowany format programu

Główne cele programu

- **Integrowanie** polskich i ukraińskich dzieci uwzględniające edukację kulturalną
- **Zapewnienie** wystarczającej **znajomości języka polskiego** przed rozpoczęciem roku szkolnego
- Zapewnienie **zajęć i zabaw**, które pomogą dzieciom zapomnieć o trudach wojny
- Zwiększenie **liczby zapisów uchodźców w polskich szkołach**
- Uzupelnienie **braków** wynikających z **programu nauczania**

Koncepcja

- **Czas trwania:** program 3x3 tygodnie w okresie letnim, z możliwością ograniczonej kontynuacji w ciągu roku szkolnego
- **Uczestnicy:** dzieci polskie i ukraińskie
- **Lokalizacja:** Budynki szkół, domy kultury, MOPS/MOPR
- **Zakres:**
  - Intensywne kursy językowe
  - Integracja i edukacja kulturalna
  - Zajęcia pozalekcyjne, wycieczki terenowe
  - Zajęcia fizyczne
  - Opcjonalna pomoc psychologiczna
- **Finansowanie:** Bezpłatnie dla wszystkich uczestników, koszt programu w całości pokrywany przez Partnerów

Dotarcie do społeczności ukraińskiej

Kluczowe wytyczne

Przekazywać informacje o programie możecie Państwo do:

- Ogólnopolskich i lokalnych NGOs np. Dom Otwarty
- Szkół
- Mediów społecznościowych - poprzez ukraińskie grupy na FB i telegram (ukraińska firma eTalk przygotowała taką [listę w google spreadsheet*](#). Są to grupy publiczne, za których treść nie możemy odpowiadać)
- Ośrodków dla uchodźców z Ukrainy zarządzanych przez organy samorządowe bądź organizacje NGO
- Organów samorządowych w celu umieszczenia informacji na stronach samorządowych i nośnikach należących do miasta np. w autobusach, tramwajach, na przystankach
- Urzędów (szczególnie punktów informacyjnych dla uchodźców i MOPS/MOPR)

Komunikaty należy przygotowywać po polsku, ukraińsku oraz rosyjsku

Ze względu na wzmożone działania tłumaczy i tłumaczy-wolontariuszy języka ukraińskiego i rosyjskiego w ostatnich miesiącach, kontakt do nich można potencjalnie uzyskać od samorządów które korzystały z ich usług.

Ponadto, strona Językowe Kontrowersje przygotowała [zestawienie tłumaczy](#) w pliku Excel dostępnym online

*Lista zarządzana jest przez eTalk, który ma wyłączność w prawach do edycji materiału. BCG nie odpowiada za zawartość oraz jakość materiału

Nauka języka polskiego dla dzieci Ukraińskich

Odpowiednie podejście do nauczania - praca grupowa

Dzieci powinny zostać podzielone na grupy według znajomości polskiego:

- Dzieci ze wschodu Ukrainy będą miały prawdopodobnie niższy poziom polskiego niż dzieci z zachodu kraju
- Dzieci, które uczęszczały do szkoły polskiej 2-3 miesiące powinny być już w stanie się porozumieć podczas gdy te, które korzystały tylko z ukraińskiego nauczania zdalnego będą zaczynać naukę od niższego poziomu

Nauczyciele "Polskiego jako języka obcego"

Doświadczenia ostatnich miesięcy przekazane przez NGOs pokazują, że lepiej niż poloniści przy nauce Ukraińskich dzieci sprawdzają się nauczyciele języków obcych

Przygotowanie nauczycieli j.obcych do nauki polskiego

Fundacja Samodzielność od Kuchni (SoK) zaoferuje trening nauczania języka polskiego za kwotę 1000PLN na nauczyciela (od 4 lipca, 4h dziennie przez 10 dni roboczych)

Zajęcia polskiego online

W razie braku nauczycieli, dobrą alternatywa może być nauka zdalna, która oferują m.in.: [Edu4Ukraine \(Nativated\)](#)

Materiały dla nauczycieli do nauki języka polskiego

[Edu4Ukraine \(Nativated\)](#) oferuje darmowy trening dla nauczycieli programu szkoleń językowych i gotowe testy ewaluacyjne

Fundacja SoK stworzyła podręcznik do nauki polskiego (76PLN) oraz materiały dydaktyczne (350PLN)

Fundacja Wolność i Demokracja przygotowała dla uczniów darmowy podręcznik [dostępny online](#)

MEiN przygotowało [podręczniki](#) i inne [materiały](#) do nauki języka dla różnych grup wiekowych

Językowe Kontrowersje zbiera [online](#) materiały dla osób pracujących z dziećmi z Ukrainy oraz przygotowała podręczniki do nauki polskiego "Nowy Kolega"

Nauka języka angielskiego dla dzieci polskich

W przypadku wystarczających możliwości budżetowych, dzieciom polskim można zapewnić naukę języka obcego

Zajęcia językowe dla dzieci polskich

Podczas gdy dzieci ukraińskie uczestniczą w lekcjach polskiego, dzieci polskie mogą uczestniczyć w dodatkowych lekcjach angielskiego organizowanych w około 10-cio osobowych grupach o podobnym poziomie językowym

Doświadczenie SOS dla Edukacji pokazuje że interakcja między dziećmi polskimi i ukraińskimi od 13 roku życia, często następuje w języku angielskim.

Partnerzy przedsięwzięcia

Partnerami wspierającymi nauczanie języka angielskiego mogą zostać między innymi:

- Firmy aktualnie prowadzące szkolenia językowe metodą stacjonarną bądź zdalną ([Tutlo](#), [Early Stage](#), [eTalk](#))
- Dostawcy rozwiązań nauki samodzielnej przy użyciu platformy online (np. [eTutor](#))
- Native speakerzy ([Angloville](#))

Ponadto, w wydarzenie mogą zostać zaangażowani wolontariusze, wspierający organizację wydarzeń, oraz ukraińscy nauczyciele języka angielskiego którzy aktualnie poszukują pracy ([TeachForPoland](#) posiada bazę ponad 1000 takich nauczycieli na terenie Polski)

Trening dla nauczycieli

Cel 1: Nabycie przez nauczycieli umiejętności rozpoznawania i reagowania na zachowania wywołane przez przeżycia traumatyczne

Przykładowi partnerzy szkoleniowi wsparcia dzieci po przeżyciach traumatycznych

- Edumind
  - Treningi redukcji stresu dla nauczycieli na żywo albo [online](#)
- [Barbara Langman](#)
  - Szkolenia radzenia sobie ze stresem / traumą poprzez specjalne ćwiczenia uspokajające
  - Terapeutka umiejąca leczyć traumę m.in. Metodą EMDR
  - Prowadzi szkolenia dla grup max. 15 osób
- Fundacja Samodzielność od Kuchni
  - Możliwość przeszkolenia większej liczby opiekunów. Pracownicy przeszli szkolenie CMBM
- Centrum Edukacji Obywatelskiej
  - Szkolenia online radzenia sobie ze stresem / traumą poprzez specjalne ćwiczenia uspokajające (kolejne terminy w nowym roku szkolnym)

Cel 2: Zapoznanie się przez nauczycieli ze sposobami dostosowania lekcji do potrzeb uczniów z Ukrainy

Przykładowi partnerzy

- Szkoła Edukacji
  - webinar dostępnym pod [linkiem](#) (przydatne informacje szczególnie od 20 minuty)
- Centrum Edukacji Obywatelskiej
  - [Webinary](#) dotyczące m.in. przygotowywania lekcji i trudnych rozmów

Zajęcia integracyjne

Kluczowe wytyczne

Materiałem którym można posłużyć się przy tworzeniu/prowadzeniu zajęć są na przykład:

- Materiały dostępne na stronie [Polskiego Forum Migracyjnego](#)

By zapewnić wdrożenie dzieci w polskiej społeczności, proponujemy by zajęcia wakacyjne były organizowane w grupach w których:

- 30-50% to dzieci polskie
- 70-50% to dzieci ukraińskie

W integracji (i nauce języka polskiego) mogą pomóc zajęcia dodatkowe typu lekcje programowania i robotyki. Przykładowych partnerów umieściliśmy na końcowych slajdach.

Oczekiwane wyniki działań

Poprawnie zaprojektowane oraz przeprowadzone zajęcia zapewnią:

- Większe prawdopodobieństwo dołączenia dziecka do polskiej szkoły
- Większą chęć uczęszczania do polskiej szkoły
- Większą pewność siebie dzieci ukraińskich
- Większe zaangażowanie rodziców ukraińskich

Modyfikacja programu

Modyfikując program względem lokalnych potrzeb i możliwości sugerujemy kierować się następującymi kluczowymi wytycznymi:

Zapewnienie szerokiego dotarcia do rodzin ukraińskich poprzez wykoszystanie wielu, również oficjalnych, kanałów informacyjnych

Utrzymanie balansu między zajęciami naukowymi oraz integracyjnymi celem zapewnienia jak najlepszych efektów

Utworzenie partnerstw z lokalnymi placówkami, prywatnymi oraz samorządowymi, które prowadzą bądź są chętne poprowadzić poszczególne zajęcia

Wykorzystanie ogromu materiałów stworzonych i skompilowanych przez organizacje rządowe i pozarządowe (np. Sos Wspólna Szkoła)

Agenda

Wyzwania w edukacji dzieci uchodźców

Koncepcja programu edukacyjno-integracyjnego

➤ Dostępne formy finansowania

Potencjalni partnerzy oraz wsparcie w organizacji działań edukacyjnych

Już teraz dostępne są dwa źródła finansowania przeznaczonego konkretnie na edukację i aktywności letnie dla dzieci ukraińskich

Charakterystyka

Wielkość finansowania	Brak określonej górnej i dolnej granicy	Uzgadniana z Operatorem wybranym przez UNICEF (zostanie potwierdzony wkrótce)
Finalni odbiorcy objęci finansowaniem	Dzieci uchodźców z Ukrainy, które przekroczyły granicę Polski po 24 lutego	Dzieci uchodźców z Ukrainy, które przekroczyły granicę Polski po 24 lutego ORAZ dzieci polskie
Zakres przedmiotowy	<ul style="list-style-type: none"> • Wynagrodzenie wychowawców • Wynagrodzenie nauczycieli języka polskiego i/lub angielskiego • Bilety (kino, basen, przejazdy) • Materiały dydaktyczne, plastyczne itp. • Inne np. transport, do decyzji lokalnego samorządu 	
Zakres czasowy	Lipiec i sierpień 2022 (może obejmować wydatki poniesione wcześniej w ramach przygotowań do działań dobywających się w lipcu/sierpniu)	Okres wakacji oraz po wakacjach, w czasie roku szkolnego
Wymagania	Przedstawienie dokładnych rozliczeń w formie faktur oraz alokacji całości lub części kosztów na wskazany cel	Przedstawienie dokładnych rozliczeń w formie faktur oraz alokacji całości lub części kosztów na wskazany cel Wymagania Operatora: miasto powyżej 100tyś mieszkańców lub gmina sąsiednia aglomeracji miejskiej, która może zorganizować zajęcia dla minimum 500 dzieci.
Opis procesu	<ul style="list-style-type: none"> • Podpisanie uproszczonej umowy o współpracy • Rozliczenia w formie faktur z alokacją kosztów (wyłącznie koszty poniesione po podpisaniu umowy) 	<ul style="list-style-type: none"> • Podpisanie porozumienia z Operatorem • Przekazanie środków przez Operatora
Dokumenty do pobrania	Brak	Brak
Osoba kontaktowa	Ewa Grodek Tel.: 504 214 643 Email: egrodek@pcpm.org.pl	Osobą kontaktową będzie Operator, który po zatwierdzeniu zostanie ogłoszony przez UNICEF i MEiN.

Przykładowy budżet programu edukacyjno-integracyjnego - na podstawie estymacji programu dla miasta Kielce na okres 3 tygodni dla ~50 dzieci

Program przykładowy*

Kategoria	Koszt uczestników ukraińskich [PLN]	Koszt uczestników polskich [PLN]
Nauka języka polskiego	540	
Nauka języka angielskiego		540
Zajęcia integracyjno-edukacyjne	325	325
Zajęcia na świeżym powietrzu	520	520
Zajęcia sportowe w grupach	160	160
Wyżywienie	205	205
Transport	160	185
Wynagrodzenia dla wychowawców	260	200
SUMA	2170	2135
Liczba uczestników	35	15

*Nie uwzględnia kosztu opiekunów (założenie wolontariatu) oraz dodatkowych kosztów jednorazowych przed programem (psychologiczne przygotowanie wychowawców (do 10kPLN), koszt operatora (do 15kPLN), koszty materiałów do pracy z dziećmi (do 10kPLN)). Koszty na dzień: 01.06.2022

Agenda

Wyzwania w edukacji dzieci uchodźców

Koncepcja programu edukacyjno-integracyjnego

Dostępne formy finansowania

- Potencjalni partnerzy oraz wsparcie w organizacji działań edukacyjnych

Przykładowi partnerzy

Poniższe firmy wyraziły gotowość dostarczenia zasobów po obniżonych stawkach bądź za darmo:

Organizacja	Dostępne zasoby
Związek Harcerstwa Rzeczypospolitej	Wolontariusze na sierpień
Skriware	Lekcje wspierane robotami (j.polski, j.ukraiński)
Brainly	Warsztaty programowania i designu (j.polski, j.ukraiński)
SmartBee Club	Eksperymenty naukowe z wykorzystaniem rozszerzonej rzeczywistości (j.polski, j.ukraiński)
Koding Next	Kursy programowania (j.polski, j.ukraiński)
Angloville	Native speakerzy (w miarę dostępności wolontariusze) do konwersacji angielskich
Tutlo	Nauczyciele angielskiego dostępni online

Dodatkowe informacje

Jeśli wiecie Państwo o innych, godnych polecenia materiałach, źródłach, sugerujemy przesyłanie ich na adres: kontakt@sosdlaedukacji.pl

Program

Zajęcia wyrównawcze:

Jeśli będzie możliwe zorganizowanie zajęć wyrównawczych dla dzieci z Ukrainy i będziecie widzieli Państwo taką potrzebę, pod [linkiem](#) znajdują się informacje o różnicach programowych

Podziękowania dla partnerów merytorycznych za zaoferowane wsparcie

FUNDACJA
CULTURELAB

S sieć
o organizacji
S społecznych
wspólna szkoła

Disclaimer

The services and materials provided by Boston Consulting Group (BCG) are subject to BCG's Standard Terms (a copy of which is available upon request) or such other agreement as may have been previously executed by BCG. BCG does not provide legal, accounting, or tax advice. The Client is responsible for obtaining independent advice concerning these matters. This advice may affect the guidance given by BCG. Further, BCG has made no undertaking to update these materials after the date hereof, notwithstanding that such information may become outdated or inaccurate.

The materials contained in this presentation are designed for the sole use by the board of directors or senior management of the Client and solely for the limited purposes described in the presentation. The materials shall not be copied or given to any person or entity other than the Client ("Third Party") without the prior written consent of BCG. These materials serve only as the focus for discussion; they are incomplete without the accompanying oral commentary and may not be relied on as a stand-alone document. Further, Third Parties may not, and it is unreasonable for any Third Party to, rely on these materials for any purpose whatsoever. To the fullest extent permitted by law (and except to the extent otherwise agreed in a signed writing by BCG), BCG shall have no liability whatsoever to any Third Party, and any Third Party hereby waives any rights and claims it may have at any time against BCG with regard to the services, this presentation, or other materials, including the accuracy or completeness thereof. Receipt and review of this document shall be deemed agreement with and consideration for the foregoing.

BCG does not provide fairness opinions or valuations of market transactions, and these materials should not be relied on or construed as such. Further, the financial evaluations, projected market and financial information, and conclusions contained in these materials are based upon standard valuation methodologies, are not definitive forecasts, and are not guaranteed by BCG. BCG has used public and/or confidential data and assumptions provided to BCG by the Client. BCG has not independently verified the data and assumptions used in these analyses. Changes in the underlying data or operating assumptions will clearly impact the analyses and conclusions.

bcg.com